նուազ օժտուած ըլլալով, մեզմէ բոլորովին տարբեր կեանք մը կը վայելէ։

Ուրեմն կը մնայ հաստատել թէ կեանքը իր զանազան տեսակաց մէջ գոյութիւն ունի՞։

Հետևաբար հարկ է կեանքի գոյութիւնը՝ երկու ծագումներովը ընդունիլ, կամ արարչի մը զօրութեամբ և կամ իր բնական պատճառներու արգասիք մը։

Եթէ առաջինը ընդունինք, կեանքի գոյութիւնն ալ պէտք ենք ընդունիլ, քանի որ հակառակին մը պիտի դրդար երբ մտածելիք բէ Արարիչը բնակավայր մ'է ստեղծեր՝ առանց զայն բնակեցնելու։

Իսկ եթէ կեանքը իր բնական պատճառներու արգասիք մ'ընդունինք, պէտք ենք մտածել թէ ինչպէս մինչև պատճառներ՝ միևնոյն արգասիքը չեն ունենար հրատի մէջ. (քանի որ վերը ըսինք թէ հրատ ալ՝ աշխարհիս ունեցած երևոյթներէն մեծ մասը ունի). հետևաբար այս պարագային մէջ ալ կեանքը կրնանք ընդունիլ, միայն թէ կանք մը՝ որ տեղւոյն պարագաներուն համեմատ, մերինէն շատ տարբեր պէտք է ըլլայ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՖԷՍԱՆԵԱՆ

Վ. հեռակ Ա. Մ. Ռոֆ. Վրժրնի.

Ազդարարուած խոսք՝ անսահման անում կ'ունենայ։

Զգայարութիւնը՝ մէտաքսէ թել մ'է՝ որ առաքինութեան իրաքանչիւր գոհայմները իրարու կը միացնէ. (Բէնն)։

Գիտութիւնը օգտակար է, առաքինութիւնը՝ հարկաւոր։

Նորասիրութիւնը՝ (la mode) երիտասարդութեան այս կուռքը՝ ունայնութեանց մէջ ամենակործանարարն է։

Աւելորդապաշտութիւնը չափազանց և անմիտ երկիւղ մ'է, ծնունդ տգիտութեան։

Աւելի դիւրին է քանդել՝ քան չինել։

Ամենուն վրայ սէր պէտք է ունենալ, բայց պէտք չէ ամենուն հետ ընտանի ըլլալ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Բ.

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԱՆԱԶԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Դպրոցները՝ իրենց հետևած մէթոտին տեսակետովը։

Գիտութեան լեզուաս մէթոտ կը կոչուի այն ճանապարհը, այն ուղին որուն պէտք է հետևիլ ճշմարտութեան հասնելու համար։

Մէթոտը գլխաւորաբար երկուքի կը բաժնուի՝ արտածական մէթոտ (méthode déductive) և մակածական մէթոտ (méthode inductive)։

Արտածական մէթոտը այն է որ կ'ընդգրկէ իր անվիճելի ընդունուած ընդհանուր ծանօթութիւններ՝ առանցմէ հետևցնելու համար առաջադրութիւններու անսահման շարք մը, տրամաբանական պատճառաբանութեամբ։ Լերկրաչափութիւնը ամենէն փայլուն օրինակն է զոր կարելի է տալ իր տիպար այն գիտութիւններուն որոնք կը գործածեն արտածական մէթոտը։

Իսկ մակածական մէթոտը այն է որ կը մեկնի դիտելով քանի մը մասնաւոր եղելութիւններ՝ երթալու հասնելու համար ընդհանուր առաջադրութիւններու. օրինակի համար, ամեն տարմիններուն իյնալու եղելութիւնէն ծանրդութեան օրենքին հասնելու համար։

Միշտ վէճն ու պայքարը պակաս եղած չ'են գիտնալու համար աս կէտը թէ այդ երկու մէթոտներէն ո՞րը ամենէն աւելի կը յարմարի տնտեսագիտութեան։

Այս ատոյգ է որ քաղաքական տընտեսութիւնը արտածական մէթոտովը կազմուած է։ Ապաքէն, կարի յոյժ ընդհանուր դիտողութիւններէ թելադրուած մի քանի սկզբունքներու վրայ է որ դասական դպրոցին տընտեսագէտները կերտեցին յօրինեցին իրենց տնտեսական փառաւոր յիշատակարանը, սկզբունքներ ինչպէս, օրինակի համար, բազմամարդութիւն, եր-

digitised by A.R.A.R.@